מחוון: מבחן תרגול: סוכה ל"ו–ל"ט – הכנה לבגרות

1 חלק א: דף ל"ו ע"ב – ל"ז ע"א: אגד הלולב

א. (6 נק') רבי יהודה: אוגדים את הלולב רק במינו (בחומר מן הדקל). רבי מאיר: אפילו בחוט ("במשיחה"). 3 נק' לכל דעה.

שורת המקור (סוכה לו ע"ב): אֵין אוֹגְדִין אֶת הַלּוּלָב אֶלָּא בְּמִינוֹ, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֲפִילּוּ (בְּחוּט) בְּמְשִׁיחָה

ב. (7 נק') רבי מאיר מוכיח שאפשר לאגוד שלא במינו: אנשי ירושלים אגדו את לולביהם בחוטי זהב (גימוניות) (3 נק'). התשובה: "בְּמִינוֹ הָיוּ אוֹגְדִין אוֹתוֹ מִלְמַטָּה" – תחת הזהב היה אגד במינו, ורש"י מסביר שהוא האגד של המצוה, והזהב לנוי בלבד (4 נק').

שורת המקור (סוכה לו ע"ב): אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מַעֲשֶׂה בְּאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהָיוּ אוֹגְדִין אֶת לוּלְבֵיהֶן בְּגִימוֹנִיּוֹת שֶׁל זָהָב. אָמְרוּ לוֹ: בְּמִינוֹ הָיוּ אוֹגְדִין אוֹתוֹ מִלְמַטָּה.

ג. (7 נק') "לוּלָב צָרִיךְ אֲגֻדּ" – האגד הוא חלק מן המצוה (3 נק'); ואם יאגוד במין אחר, "הָוֵה חַמְשָׁה מִינֵי" – יהיו חמישה מינים במקום ארבעה, ולפי רש"י הוא עובר על "בל תוסיף" (4 נק').

שורת המקור (סוכה לו ע"ב): וְאָמַר רָבָא: מַאי טַעְמֵיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה, קָסָבַר: לוּלָב צָרִיךְ אֲגֻדּ, וְאִי מַיְיתֵי מִינָא אַחֲרִינָא — הָוֵה חַמְשָׁה מִינֵי.

2

א. (8 נק') רבי מאיר: "סוּכָּה שֶׁל כָּל דָּבָר" (2 נק'). רבי יהודה: "אֵין סוּכָּה נוֹהֶגֶת אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה מִינִים שֶׁבַּלּוּלָב" (2 נק'). הקל וחומר: לולב, שנוהג רק ביום, נעשה רק מארבעה מינים; סוכה, שנוהגת ביום ובלילה, חמורה יותר – ולכן גם היא רק מארבעה מינים (4 נק').

שורת המקור (סוכה לו ע"ב): דְּתַנְיָא: "בַּסּוּכּוֹת תֵּשְׁבוּ", סוּכָּה שֶׁל כָּל דָּבָר, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין סוּכָּה נוֹהֶגֶת אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה מִינִים שֶׁבַּלּוּלָב. וְהַדִּין נוֹתֵן: וּמָה לוּלָב שֶׁאֵין נוֹהֵג בַּלֵּילוֹת כְּבַיָּמִים, אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּאַרְבַּעַת מִינִין, סוּכָּה שֶׁנּוֹהֶגֶת בַּלֵּילוֹת כְּבַיָּמִים — אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא תְּהֵא אֶלָּא בְּאַרְבַּעַת מִינִין!

ב. (6 נק') החומרה: סוכה רק מארבעת המינים (2 נק'). הקולה (רש"י): מי שלא ימצא ארבעה מינים "יְהֵא יוֹשֵׁב וּבָטֵל" – יישאר בלי סוכה כלל, והתורה אמרה "סוכה של כל דבר" (4 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"א): לֹא מָצָא אַרְבַּעַת מִינִין יְהֵא יוֹשֵׁב וּבָטֵל

ג. (6 נק') רבי יהודה אומר "מְסַכְּכִין בִּנְסָרִין" (2 נק'). לפי רש"י הנסרים באים מעיקרא דדיקלא; ואם רבי יהודה מכשיר אותם לסכך אף שלדעתו סוכה רק מארבעה מינים, משמע שעיקרא דדיקלא נחשב מין לולב (4 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"א): וּתְנַן: מְסַכְּכִין בִּנְסָרִין, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אַלְמָא סִיב וְעִיקָּרָא דְּדִיקְלָא מִינָא דְּלוּלַבָּא הוּא, שְׁמַע מִינַּהּ.

3 חלק ב: דף ל"ז ע"א – ל"ז ע"ב: חציצה, לקיחה והרחה

א. (6 נק') כדי שיאחז את הלולב מתחת לאגד ולא במקום האגד, וכך לא תהיה חציצה בין היד ללולב; רש"י: רבה סובר שהאגד אינו מן המצוה (3 נק'). רבא: "כָּל לְנָאוֹתוֹ – אֵינוֹ חוֹצֵץ" – מה שבא לנוי הלולב אינו מפריד (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"א): רָבָא אָמַר: כָּל לְנָאוֹתוֹ – אֵינוֹ חוֹצֵץ

ב. (6 נק') רבה: לא יאחז בסודר, כי "בָּעֵינָא לְקִיחָה תַּמָּה" – לקיחה ישירה ביד (3 נק'). רבא: "לְקִיחָה עַל יְדֵי דָּבָר אַחֵר – שְׁמָהּ לְקִיחָה" (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"א): וְאָמַר רַבָּה: לָא לִינְקוֹט אִינִישׁ הוֹשַׁעְנָא בְּסוּדָרָא, דְּבָעֵינָא לְקִיחָה תַּמָּה וְלֵיכָּא. וְרָבָא אָמַר: לְקִיחָה עַל יְדֵי דָּבָר אַחֵר – שְׁמָהּ לְקִיחָה.

ג. (8 נק') ראיה א: אזוב קצר מאריכים בחוט ובכוש, טובלים ומזים, אף שכתוב "ולקח... וטבל" (3 נק'). היא נדחית: "כֵּיוָן דְּחַבְּרֵיהּ – כְּגוּפֵיהּ דָּמֵי" – החוט מחובר לאזוב ונחשב כמוהו (2 נק'). ראיה ב: אפר שנפל מאליו מן השפופרת לשוקת – פסול, אבל אם הפילו בעצמו – כשר, אף שכתוב "ולקחו... ונתן"; מכאן שלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"א): מִמַּאי? דִּלְמָא שָׁאנֵי הָתָם, כֵּיוָן דְּחַבְּרֵיהּ – כְּגוּפֵיהּ דָּמֵי. אֶלָּא מֵהָכָא: נָפַל מִשְּׁפוֹפֶרֶת לַשּׁוֹקֶת – פָּסוּל.

4

א. (7 נק') ההדס עומד לריח, ולכן כשהקצה אותו למצוה – הקצה אותו מן הריח, ואסור להריח בו (4 נק'). האתרוג עומד לאכילה, ולכן הוקצה רק מאכילה, והריח מותר (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): מַאי טַעְמָא? הֲדַס דִּלְרֵיחָא קָאֵי, כִּי אַקְצְיֵיהּ – מֵרֵיחָא אַקְצְיֵיהּ. אֶתְרוֹג דְּלַאֲכִילָה קָאֵי כִּי אַקְצְיֵיהּ – מֵאֲכִילָה אַקְצְיֵיהּ.

ב. (6 נק') רש"י: מדובר בשבת (2 נק'). בהדס מותר להריח – מי שמריח הדס לא יבוא לקטוף אותו; באתרוג אסור – כי הוא עומד לאכילה, ואם יתירו לו להריח יבוא לקטוף ולאכול (4 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): מַאי טַעְמָא? הֲדַס דִּלְהָרִיחַ קָאֵי, אִי שָׁרֵית לֵיהּ – לָא אָתֵי לְמִגְזְיֵיהּ. אֶתְרוֹג, דְּלַאֲכִילָה קָאֵי, אִי שָׁרֵית לֵיהּ – אָתֵי לְמִגְזְיֵיהּ.

ג. (7 נק') "הָנֵי תְּלָתָא מִצְוֹת, וְהַאי חֲדָא מִצְוָה" – בלולב (עם ההדס והערבה) שלוש מצוות, ובאתרוג אחת (3 נק'). הברכה על הלולב "הוֹאִיל וְגָבוֹהַּ מִכּוּלָּן"; ולשאלה למה לא יגביה את האתרוג – "הוֹאִיל וּבְמִינוֹ גָּבוֹהַּ מִכּוּלָּן" (רש"י: במינו – גבוה משלשתן) (4 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): וְאָמַר רַבָּה: לוּלָב – בְּיָמִין, וְאֶתְרוֹג – בִּשְׂמֹאל. מַאי טַעְמָא? הָנֵי תְּלָתָא מִצְוֹת, וְהַאי חֲדָא מִצְוָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִרְמְיָה לְרַבִּי זְרִיקָא: מַאי טַעַם לָא מְבָרְכִינַן אֶלָּא "עַל נְטִילַת לוּלָב" – הוֹאִיל וְגָבוֹהַּ מִכּוּלָּן. וְלִגְבְּהֵיהּ לְאֶתְרוֹג וּלְבָרֵיךְ! אָמַר לֵיהּ: הוֹאִיל וּבְמִינוֹ גָּבוֹהַּ מִכּוּלָּן.

5 חלק ג: דף ל"ז ע"ב – ל"ח ע"א: נענועים, ו"מי שבא בדרך"

א. (6 נק') בית הלל: ב"הודו לה'" תחילה וסוף וב"אנא ה' הושיעה נא". בית שמאי: גם ב"אנא ה' הצליחה נא" (4 נק'). רבי עקיבא ראה שכל העם נענעו, ורבן גמליאל ורבי יהושע נענעו רק ב"אנא ה' הושיעה נא" (2 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): מַתְנִי' וְהֵיכָן הָיוּ מְנַעֲנְעִין? בְּ"הוֹדוּ לַה'" תְּחִילָּה וְסוֹף, וּבְ"אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא" – דִּבְרֵי בֵּית הִלֵּל. וּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִין: אַף בְּ"אָנָּא ה' הַצְלִיחָה נָּא". אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: צוֹפֶה הָיִיתִי בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁכָּל הָעָם הָיוּ מְנַעְנְעִין אֶת לוּלְבֵיהֶן, וְהֵם לֹא נַעְנְעוּ אֶלָּא בְּ"אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא".

ב. (5 נק') המשנה שואלת "היכן מנענעין" כאילו כבר ידוע שיש נענוע (2 נק'). התשובה: "הָתָם קָאֵי" – כבר נשנה "כל לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו – כשר", ועל זה שואלים היכן (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): גְּמָ' נִיעְנוּעַ מַאן דְּכַר שְׁמֵיהּ? הָתָם קָאֵי: כָּל לוּלָב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדֵי לְנַעְנֵעַ בּוֹ – כָּשֵׁר, וְקָאָמַר: הֵיכָן מְנַעְנְעִין.

ג. (9 נק') מוליך ומביא, מעלה ומוריד, כמו בשתי הלחם ושני כבשי עצרת (2 נק'). רבי יוחנן: מוליך ומביא "לְמִי שֶׁהָאָרְבַּע רוּחוֹת שֶׁלּוֹ", מעלה ומוריד "לְמִי שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שֶׁלּוֹ" (2 נק'). במערבא: כדי לעצור רוחות רעות וטללים רעים (2 נק'). מכאן: "שְׁיָרֵי מִצְוָה מְעַכְּבִין אֶת הַפּוּרְעָנוּת" – התנופה אינה מעכבת (רש"י), ובכל זאת עוצרת פורענות; וכן בלולב (3 נק').

שורת המקור (סוכה לז ע"ב): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מוֹלִיךְ וּמֵבִיא לְמִי שֶׁהָאָרְבַּע רוּחוֹת שֶׁלּוֹ, מַעֲלֶה וּמוֹרִיד לְמִי שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שֶׁלּוֹ. בְּמַעֲרְבָא מַתְנוּ הָכִי: אָמַר רַבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא: מוֹלִיךְ וּמֵבִיא כְּדֵי לַעֲצוֹר רוּחוֹת רָעוֹת, מַעֲלֶה וּמוֹרִיד כְּדֵי לַעֲצוֹר טְלָלִים רָעִים. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בַּר אָבִין וְאִיתֵּימָא רַבִּי יוֹסֵי בַּר זְבִידָא: זֹאת אוֹמֶרֶת

6

א. (7 נק') המשנה כאן אומרת שיפסיק סעודתו כדי ליטול לולב, ושם (לגבי תפלת המנחה) – אם התחילו אין מפסיקין (3 נק'). רב ספרא: "הָא – דְּאִיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם, הָא – דְּלֵיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם": בלולב – כשאין זמן לגמור את הסעודה ואחר כך ליטול (רש"י); בתפלה – כשיש זמן (4 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"א): גְּמָ' אָמְרַתְּ, נוֹטְלוֹ עַל שֶׁלְּחָנוֹ; לְמֵימְרָא דְּמַפְסֵיק? וּרְמִינְהִי: אִם הִתְחִילוּ – אֵין מַפְסִיקִין! אָמַר רַב סָפְרָא: לָא קַשְׁיָא, הָא – דְּאִיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם, הָא – דְּלֵיכָּא שְׁהוּת בַּיּוֹם.

ב. (7 נק') הדחייה: "הָא דְּאוֹרָיְיתָא, הָא דְּרַבָּנַן" – לולב מן התורה ולכן מפסיקים, ותפלה מדרבנן (3 נק'). הקושיה החדשה: המשנה סותרת את עצמה – ברישא "נוטלו על שולחנו" (מפסיק), ובסיפא "לא נטל שחרית יטול בין הערבים" (אינו מפסיק). ועל זה מתאים תירוץ רב ספרא (4 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"א): אָמַר רָבָא: מַאי קוּשְׁיָא? דִּילְמָא הָא דְּאוֹרָיְיתָא, הָא דְּרַבָּנַן. אֶלָּא אָמַר רָבָא: אִי קַשְׁיָא – הָא קַשְׁיָא: לִכְשֶׁיִּכָּנֵס לְבֵיתוֹ – נוֹטְלוֹ עַל שֶׁלְּחָנוֹ, אַלְמָא דְּמַפְסֵיק, וַהֲדַר תָּנֵי: לֹא נָטַל שַׁחֲרִית – יִטּוֹל בֵּין הָעַרְבַּיִם. אַלְמָא לָא מַפְסֵיק!

ג. (6 נק') רבי זירא: "מִצְוָה לְאַפְסוֹקֵי" (רש"י: שמא ישכח), ואם לא הפסיק – יטול אחר כך, ואין סתירה; ותירוץ רב ספרא נשאר לקושיה הראשונה, כי המשנה עוסקת ב"יום טוב שני", שהוא מדרבנן (4 נק').

הדיוק: "מי שבא בדרך" – ביום טוב ראשון "מִי שֶׁרֵי?!" (2 נק'). [הסבר הדיוק לפי התוספות ד"ה מדקתני מי שבא בדרך (לח ע"א): "בא בדרך" – הגיע ממקום רחוק, מחוץ לתחום, וביום טוב אסור ללכת כך; וכך גם המאירי.]

שורת המקור (סוכה לח ע"א): אֶלָּא אָמַר רַבִּי זֵירָא: לְעוֹלָם כְּדְאָמְרִינַן מֵעִיקָּרָא, וּדְקַשְׁיָא לָךְ הָא דְּאוֹרָיְיתָא הָא דְּרַבָּנַן – הָכָא בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי דְּרַבָּנַן עָסְקִינַן.

7 חלק ד: דף ל"ח ע"א – ל"ח ע"ב: מקרין אותו, ו"שומע כעונה" (סוגיה בעיון 5א)

א. (7 נק') בימיהם אחד קרא את ההלל והוציא את הרבים (3 נק'). עבד, אשה או קטן אינם מחויבים בדבר כמוהו, ולכן אינם מוציאים אותו ידי חובה; לכן הוא חוזר אחריהם על כל מה שהם אומרים (רש"י) (4 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"א): מַתְנִי' מִי שֶׁהָיָה עֶבֶד אוֹ אִשָּׁה אוֹ קָטָן מַקְרִין אוֹתוֹ – עוֹנָה אַחֲרֵיהֶן מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִין

ב. (6 נק') רש"י: על שלא למד (3 נק'); ואם למד – על שהוא מבזה את קונו לעשות שלוחים כאלה (3 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"א): וְתָבֹא לוֹ מְאֵירָה

ג. (7 נק') כשגדול מקריא – "עוֹנֶה אַחֲרָיו "הַלְלוּיָהּ"" (רש"י: על כל דבר ודבר), ואינו צריך לחזור על הכול (3 נק'). הברייתא: "בֵּן מְבָרֵךְ לְאָבִיו" (רש"י: ברכת המזון), עבד לרבו ואשה לבעלה, אבל "תָּבֹא מְאֵירָה לְאָדָם שֶׁאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו מְבָרְכִין לוֹ" (רש"י: כי ודאי לא למד) (4 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"א): גְּמ' תָּנוּ רַבָּנָן: בֶּאֱמֶת אָמְרוּ בֵּן מְבָרֵךְ לְאָבִיו. וְעֶבֶד מְבָרֵךְ לְרַבּוֹ, וְאִשָּׁה מְבָרֶכֶת לְבַעְלָהּ, אֲבָל אָמְרוּ חֲכָמִים: תָּבֹא מְאֵירָה לְאָדָם שֶׁאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו מְבָרְכִין לוֹ.

8

א. (7 נק') הציבור אינו עונה על "ברוך הבא" ובכל זאת יוצא – "מִכָּאן לְשׁוֹמֵעַ כְּעוֹנֶה" (3 נק'). רש"י: מי שאינו יודע לקרוא ולענות, אם שמע וכיוון לבו לשמוע – יצא; וכן המתפלל בציבור כשהחזן אומר קדיש או "יהא שמיה רבא" – ישתוק וישמע בכוונה, "והרי הן כעונין" (4 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"ב): הוּא אוֹמֵר: "בָּרוּךְ הַבָּא", וְהֵן אוֹמְרִים: "בְּשֵׁם ה'" – מִכָּאן לְשׁוֹמֵעַ כְּעוֹנֶה.

ב. (8 נק') כתוב "אשר קרא" יאשיהו, והרי שפן הוא שקרא לפניו; מכאן ששמיעתו נחשבת קריאה (3 נק'). הקושיה: אולי אחרי ששפן קרא, קרא יאשיהו בעצמו (2 נק'). התשובה (רב אחא בר יעקב): כתוב "בְּשָׁמְעֲךָ" ולא "בְּקָרְאֲךָ" (3 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"ב): וְדִילְמָא בָּתַר דִּקְרָאנְהוּ שָׁפָן קָרָא יֹאשִׁיָּהוּ? אָמַר רַב אַחָא בַּר יַעֲקֹב: לָא סָלְקָא דַּעְתָּךְ, דִּכְתִיב: "יַעַן רַךְ לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע לִפְנֵי ה' בְּשָׁמְעֲךָ (אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה)" – "בְּשָׁמְעֲךָ" וְלָא "בְּקָרְאֲךָ".

ג. (5 נק') "יצא" אומר רק שהשומע יצא ידי חובה; "שומע כעונה" אומר שהשומע נחשב כמי שאמר בעצמו (3 נק'). נפקא מינה: מי שעומד באמצע תפילת עמידה ושומע קדיש או קדושה – האם שתיקה והקשבה נחשבות לו דיבור, ולכן הפסק (2 נק'). [לפי "משנת יעבץ" (או"ח, הל' פסח סי' כו; נבדק מול סריקת הספר): לרש"י השמיעה אינה דיבור ממש, ולר"ת ולר"י (בעלי התוספות) יש לה "תורת דיבור", ולכן שתיקה בתפילה היא הפסק. החילוק בין לשונות האמוראים הוא של "קונטרסי השיעורים" (נדרים סי' כב–כג), שלא מצאנו בגרסה פתוחה; נבדק רק מול הציטוט המלא במסמך סוגיות העיון של המשרד; מול הספר עצמו לא נבדק.]

שורת המקור (סוכה לח ע"ב): בְּעוֹ מִינֵּיהּ מֵרַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא: שָׁמַע וְלֹא עָנָה, מַהוּ? אֲמַר לְהוּ: חַכִּימַיָּא וְסָפְרַיָּא וְרֵישֵׁי עַמָּא וְדָרְשַׁיָּא אָמְרוּ: שָׁמַע וְלֹא עָנָה – יָצָא.

9 חלק ה: דף ל"ח ע"ב – ל"ט ע"א: הלכות הלל, ו"עובר לעשייתן" (סוגיה בעיון 5ב)

א. (8 נק') "הללויה" – מצוה לענות הללויה; "הללו עבדי ה'" – כשגדול מקריא, עונה אחריו הללויה; "הודו לה'" – מצוה לענות ראשי פרקים; "אנא ה' הושיעה נא" – כשקטן מקריא, עונים אחריו מה שהוא אומר. 2 נק' לכל אחד.

שורת המקור (סוכה לח ע"ב): הוּא אוֹמֵר: "אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא", וְהֵן אוֹמְרִים: "אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא", — מִכָּאן שֶׁאִם הָיָה קָטָן מַקְרֵא אוֹתוֹ, עוֹנִין אַחֲרָיו מַה שֶּׁהוּא אוֹמֵר.

ב. (6 נק') לא יאמר "ברוך הבא" ויפסיק ואחר כך "בשם ה'", אלא יאמר "בַּהֲדָדֵי" – ברצף; וכן "יהא שמיה רבא מברך" (3 נק'). רש"י: אם יפסיק, השם לא יתחבר למה שנאמר לפניו, ונראה כאילו הוציאו לבטלה (3 נק').

שורת המקור (סוכה לח ע"ב): אָמַר רָבָא: לָא לֵימָא אִינִישׁ "בָּרוּךְ הַבָּא" וְהַדַּר "בְּשֵׁם ה'", אֶלָּא "בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם ה'", בַּהֲדָדֵי.

ג. (6 נק') "מֹשֶׁה, שַׁפִּיר קָאָמְרַתְּ?!" – בתמיה (רש"י) (2 נק'). "אַסּוֹקֵי מִילְּתָא הוּא, וְלֵית לַן בַּהּ": רש"י – כיון שכוונתו לגמור את הדברים, אין בכך כלום (4 נק').

שורת המקור (סוכה לט ע"א): אֲמַר לֵיהּ רַב סָפְרָא: מֹשֶׁה, שַׁפִּיר קָאָמְרַתְּ?! אֶלָּא, הָתָם וְהָכָא אַסּוֹקֵי מִילְּתָא הוּא, וְלֵית לַן בַּהּ.

10

א. (7 נק') אביי: "לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְאַחֲרָיו" – רק הברכה שאחרי ההלל תלויה במנהג; "אֲבָל לְפָנָיו — מְצָוָה לְבָרֵךְ" (4 נק'). הנימוק: רב יהודה אמר שמואל – "כָּל הַמִּצְוֹת כּוּלָּן, מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן עוֹבֵר לַעֲשִׂייָתָן" (3 נק').

שורת המקור (סוכה לט ע"א): לְבָרֵךְ — יְבָרֵךְ. אֲמַר אַבָּיֵי: לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְאַחֲרָיו, אֲבָל לְפָנָיו — מְצָוָה לְבָרֵךְ. דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל: כָּל הַמִּצְוֹת כּוּלָּן, מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן עוֹבֵר לַעֲשִׂייָתָן

ב. (7 נק') רב נחמן בר יצחק: "וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ... וַיַּעֲבֹר אֶת הַכִּכָּר" – אחימעץ הקדים את הכושי ורץ לפניו (רש"י) (4 נק'). אביי: "וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם"; ואיבעית אימא: "וַיַּעֲבֹר מַלְכָּם לִפְנֵיהֶם וַה' בְּרֹאשָׁם" (3 נק').

שורת המקור (סוכה לט ע"א): וּמַאי מַשְׁמַע דְּהַאי "עוֹבֵר", לִישָׁנָא דְּאַקְדּוֹמֵי הוּא? דְּאָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק דִּכְתִיב: "וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַכִּכָּר וַיַּעֲבֹר אֶת הַכּוּשִׁי". אַבָּיֵי אָמַר, מֵהָכָא: "וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם". וְאִיבָּעֵית אֵימָא מֵהָכָא: "וַיַּעֲבֹר מַלְכָּם לִפְנֵיהֶם וַה' בְּרֹאשָׁם".

ג. (6 נק') הקושי: מי שמגביה את הלולב כבר יוצא ידי חובה, ולכן ברכה אחרי הנטילה אינה "עובר לעשייתן"; וגם אין מקום לברך כשהלולב מונח בכלי (3 נק'). פתרון אחד (3 נק'): לברך אחרי שנטל את הלולב ולפני שנטל את האתרוג (המינים מעכבים זה את זה); או להפוך את אחד המינים עד אחרי הברכה; או לכוון שלא לצאת עד אחרי הברכה. [תוספות ד"ה עובר לעשייתן (לט ע"א), נבדק מול נוסח התוספות בספריא; שתי הדרכים הראשונות נפסקו בשולחן ערוך או"ח תרנא:ה.]

שורת המקור (סוכה לט ע"א): אֲבָל לְפָנָיו — מְצָוָה לְבָרֵךְ

ניקוד: שאלה אחת מכל חלק × 20 נקודות = 100 נקודות. תשובה נכונה בניסוח אחר מתקבלת. הסברים שאינם מן הגמרא מסומנים "לפי רש"י" או "הסבר שלנו"; מה שלא נבדק מסומן "לא נבדק". סעיפי העשרה מתוך מסמך סוגיות העיון של משרד החינוך מסומנים כך.